

Коли прийде весна-2021?

В Україну перше серйозне потепління прийде наприкінці лютого, але воно буде недовгим - березень здивує морозами і снігом.

Про це в ефірі телеканалу «Україна 24» заявила завідувачка відділу кліматичних досліджень і довгострокових прогнозів погоди Українського гідрометеорологічного інституту НАН Вазіра Мартазінова. За її словами, «екстремальними» будуть квітень і травень - очікуються величезна кількість опадів у вигляді дощів.

«Це все нестійке - це в межах трьох-чотирьох днів закінчиться і повинні з'явитися теплі повітряні маси, але короткочасні. Але вже таких похолодань не буде, як зараз. Лютий був дуже різним: перша половина дуже холодна і сніжна, а в другій половині з'явилася короткочасна «весна». Екстремальні опади у квітні-травні треба чекати», - зазначила вона.

Фотофакт

Стало відомо, які податки доведеться сплатити при купівлі-продажу землі

Запуск ринку землі, який стартує з липня 2021 року, передбачає можливість фізичним особам-громадянам України, купувати землю. При цьому варто не забувати про податки, які доведеться сплатити. Про це повідомляється на facebook сторінці Електронного землевпорядника Fieldbi, пише agronews.ua.

– що продавець є власником землі 3 і більше років (або він успадкував цю землю, тоді вимога щодо 3 років не застосовується);

– що розміри ділянок не перевищують норм безоплатної приватизації, що визначені ст.121 Земельного кодексу.

При цьому, за прогнозами експертів, одразу після відкриття ринку масової купівлі-продажу не буде. Учасники ринку будуть відслідковувати динаміку цін, які, ймовірно, будуть зростати.

З огляду на це, власники земельних ділянок не поспішатимуть із продажем, хоча охочим купити, доцільніше це робити якраз поки земля буде доволі дешевою.

Аналітики припускають, що протягом наступних 10 років середня вартість землі може зрости з 1 до 4-4,5 тис. дол. за 1 га, за умови, що реформа буде реалізована повною мірою

Зокрема, продавцям земель сільськогосподарського призначення, відповідно до законодавства, треба буде сплачувати 5% ПДФО та 1,5% Військового збору. Однак експерти припускають, що на першому етапі покупки братимуть на себе усі витрати — компенсуватимуть продавцям суму податкових платежів.

Без сплати податків нотаріуси не зможуть посвідчувати договори купівлі-продажу.

Однак, варто зазначити, що для фермерської землі та землі для ведення ОСГ діють певні пільги.

Пільгою можна скористатись за умови:

– що це перший продаж такої землі продавцем у звітному році;

Ризики є, але втрат посівів бути не повинно

У південно-східних регіонах України, де рівень снігу на полях не перевищує 5 см, є ризик втрати посівів озимих культур у разі зниження температури повітря до -15°C на кілька днів. Про це АПК-Інформ повідомила Тетяна Адаменко, кандидат географічних наук, начальник відділу агрометеорології Укргідрометеоцентру. За її словами, недостатнім станом на 16 лютого є сніговий покрив на полях Одеської, Миколаївської, Херсонської, південних районів Кіровоградської, Дніпропетровської, Запорізької, Донецької, Луганської та Харківської (крім північних районів) областей (лише 1-5 см).

Конгрес стурбований станом державної підтримки фермерських господарств

Цими днями у Києві відбулося засідання Всеукраїнського конгресу фермерів. У діалозі з аграріями взяли участь міністр Мінагрополітики Сергій Лещенко та виконувач обов'язків начальника голови Держгеокадастру України Олексій Пінчук.

Одна з основних тем зустрічі - повна відсутність фінансування малих фермерських господарств: з напрямків держпідтримки. Взагалі зник такий фонд.

На знімку: обстановку до «високих начальників» доносить голова Асоціації фермерів Дніпропетровської області Анатолій Гайворонський.

Пенсії в Україні можуть незабаром перерахувати

В Україні з 1 березня повинні провести плановий перерахунок (індексацію) пенсій. Орієнтовно кожен українець може отримати на 11 відсотків більше розрахункового розміру виплати. Якщо пенсія становить 7 272, то надбавка може бути на рівні 800 грн, а при виплаті в 9090 грн, можна розраховувати на 1000 грн надбавки. Про це йдеться в матеріалі [Obozrevatel](https://obozrevatel.com). Підвищувати на 11% будуть не всю пенсію, а тільки її розрахунковий розмір за формулою. Тобто враховувати надбавки за стаж, особливі «дотяжки» не будуть. Крім того, якщо ви заробили на пенсію меншу за мінімальну на 11% і з бюджету компенсують різницю, то і після осучаснення ви будете отримувати ту ж суму.

До речі, згідно з постановою Кабміну, проводити індексацію повинні в березні: тому що до цього місяця збирається вся необхідна статистика. 11% – половина торішньої інфляції плюс половина від середнього за три роки зростання зарплат. Щороку ця цифра змінюється. Якщо найближчим часом уряд не прийме відповідну постанову, то індексацію можуть перенести. У

минулому році її затримали до травня, однак все одно провели. Крім того, зараз Мінсоц хоче внести зміни в закон і вже на цьому рівні закріпити зобов'язання проводити перерахунок з 1 березня. Це не останнє підвищення пенсій в Україні: також виплата буде рости через перерахунок прожиткового мінімуму і мінімальної зарплати. Раніше [Obozrevatel](https://obozrevatel.com) писав про те, хто взагалі може залишитися без надбавки до пенсії під час березневої індексації. Йдеться про мільйони українців.

Перше повідомлення, котре надійшло напередодні увечері на одній із садиб по вулиці Квітковій у Голубівці Новомосковського району спалахнула полум'ям підсобна літня кухня, як називають селяни подібні допоміжні приміщення на своїх дворах. І зараз такі повідомлення не те що щодня надходять, а по кілька на день. Річ у тім, що, як у даному випадку дійсно суто літнє помешкання його власникам доводилося використовувати як житлове, оскільки опалювати основний будинок газом надто дорого і не по кишені, то це нині майже масове явище. Зимують в тісноті, зате за економним варіантом: дровами обігріваються, а не розкішним газом. В результаті у Голубівці згоріла до тла кухня, а у 52-річного господаря садиби обгоріли долоні і кисті рук – верхні кінцівки, як написано у протоколі пригоди! Та треба ще дякувати долі, що вчасно прибули на поміч вогнеборці і тому обійшлося без більш серйозніших наслідків. Не так, як сталося у селищі Маяк Покровського району. Там сільський будинок, який також вимушено перевели на тверде паливо, загорівся о 2 годині ночі і в результаті два чоловіки, старший 61-літній хазяїн і його значно молодший 38-річний гість, спершу почали від продуктів горіння, а потім від отриманих опіків і загинули. Правда, за даними рятувальників Служби з надзвичайних ситуацій, чоловіки звечора добряче хильнули, отож ймовірно, що коли вогонь їх розбудив, або було пізно, або не змогли зорієнтуватися і самотужки не загасили пожежу. Така от версія. Однак як би там не було, а найперша причина – таки опалення винятково дровами..

Микола ЯСЕНЬ

Бо ось вам інша майже аналогічна трагедія, котра сталася в одному з сіл Криворіжжя: там загинули дві жінки – 82-річна мати і її 60-річна дочка. Хата зайнялася, не сумніваються пожежники, через її обігрів тими ж дровами. А що не впоралися жінки з вогнем, так дивуватися не доводиться: стара мати хвора і немічна, а її дочка сліпа. Скажемо більше: з настанням опалювального сезону страшні вогні там і тут горять по селах, а також і по невеликих містах, у яких переважає одноповерховий приватний сектор, щонаочі. Все почалося ще з 16 листопада минулого року, коли у селі Бикове Криничанського району години вистачило, щоб повністю вигорів будинок багатодітної родини. І як то сталося, не ясно до цих пір, що дорослі врятувалися, а у звіті пожежники написали: «На місці пожежі виявлено тіла трьох малолітніх дітей». Це вже, звичайно, трохи інша тема, та маємо те, що маємо: уже у січні, коли раптом різко похолодало, рано-вранці, до схід сонця, спалахнула оселя у селі біля Павлограда – через надмірний перегрів електропроводки, бо було ввімкнуто багато електричних обігрівачів. І ось читаємо у повідомленні прес-служби обласного управління ДСНС: «Рятувальники встановили, що займання сталося всередині житлового будинку. Дорослі встигли покинути палаючу оселю. Також до прибуття загону 27 державної пожежно-рятувальної частини сусіди винесли з будівлі 4-річного хлопчика. Та, на жаль, ще одну дитину врятувати не вдалося. В одній з кімнат вогнеборці виявили тіло 1-річного хлопчика». Тут аж кричить, напрошується запитання: чому дорослі самі то встигли, а винести з дитятко ні?

А вже два чи й три останні місяці, особливо коли істотно похолодало, на Дніпропетровщині щодня горять і палають приватні житлові помешкання. Є статистика за один тиждень січня, з 11 числа по 17-те включно: зафіксовано 82 виклики пожежно-рятувальних підрозділів, причому 56 з них – на загорання у приватно-житловому секторі. Інші 26 випадків сталися на різних невеликих виробничих об'єктах, де найзатребуваніші нині цілодобові сторожі. А як та чим обігріваються їхні сторожки, добре відомо всім. Переважно саморобними «тенами». Тому зрозуміло і те, чому також часто вони спалахують вогнем.

І от вам продовження хроніки: 18 січня в області було зафіксовано 7-м викликів рятувально-пожежних загонів, 19-го 9-ть, 20-го усі 12-ть – і так далі, і так далі. В останні дні січня мало не в кожному районі доводилося гасити «побутові» пожежі.

Причому ледве не четверть їх з фатальними наслідками. Як от у селищі Хорошевому Синельниківського району. Звіти повідомили про загорання одноповерхового будинку, який назвали тимчасовим. Тобто то було невелике і не капітальне приміщення, у якому люди обрали за краще зимувати з метою «вкластися у якомога доступніший бюджет». І тепер читаємо: «За вказаною адресою направили чергові відділення 48-ї Державної пожежно-рятувальної частини Головного управління ДСНС України у Дніпропетровській області. Під час ліквідації вогню співробітники Служби порятунку виявили чоловіка 1982 року народження без ознак життя». Наступна інформація з Слобожанської громади, де буквально опівночі також у житловому помешканні сталася пожежа. На неї виїхало 11 рятувальників. Вони першим ділом намагалися зарадити 74-річній господарці дому, але не встигли – літня віком жінка загинула. Або судитимуть ось молодого 24-літнього чоловіка у Павлоградському районі. Розпалював він у будинку своєї співмешканки грубку за допомогою легкозаймистої рідини, аби швидше натопити, а наслідок – у вогні за лічені хвилини загинув малолітній синочок жінки.

Але чим «легші» випадки, коли пожежі обходяться без трагічних жертв? Однак ж сповна чи частково згорають житлові будівлі, покрівлі і перекриття, нарешті домашнє майно, побутова та інша техніка, домашня живність і тому подібне. Без даху над головами лишилася, приміром, у Новоукраїнському Апостолівського району ціла сім'я. Під Кривим Рогом від чудової садиби зі справжнісіньким котеджом залишилося також тільки попелище – вогонь зробив своє страшне діло на площі 101 квадратний метр. Скільки родин попросилися тепер жити у знайомих, родичів та сусідів, особливо пристарілих віком пенсіонерів та пенсіонерок, в тому числі самотніх, цього достеменно ніхто не скаже. Тому не знаємо, як де, а якщо судити по Дніпропетровщині, то на всю Україну на повен голос про захмарні тарифи на газ і електро-

енергію, вугілля та тепло пораговорити та волати й через неймовірні трагедій та великі втрати домоволодінь і майна, які завдають практично миттєво і нескінченні пожежі. Селяни в першу чергу якраз і знищують пекельним вогнем, в прямому розумінні викурюють з їх осель та душать чадними газами. Виникає цілий прошарок сільського населення, котре називають погорільцями, і нікому діла до цього немає. Як не децентралізують владу, як її не «реформують», а людяної і для людей та їх благополуччя як уже цілих мало не три десятка літ не було, так досі й немає. Навпаки, останніми роками влада для людей зникає й пропадає назавсім, повертаючись до селянського роду, даруйте, огидним задом.

От дописуємо ми ці рядки і збираємося передавати їх в редакцію, а тут надходить чергова трагічна інформація: в Службу порятунку повідомили про пожежу в приватному будинку по вулиці Центральній у селі Новопавлівка Межівського району. Так от, «прибувши на місце виклику, особовий склад пожежників і рятувальників знайшов тіла двох людей: уже більш ніж 90-річної жінки - 1931 року народження - і її сина 1955 року народження».

А слідом землячка одного мого колеги Людмила з села Китайгород Царичанського району бідкалася ось з якого приводу: чи дадуть добру раду опалювальним приладам дві старенькі жінки, яким уже майже по 80 років від роду. Справа у тім, що у цієї Людмили у такому віці самотньо доживає і рідна матуся, і матуся її чоловіка. То у нинішню зиму вони обох звели в одну оселю: все ж опалювати одну легше, ніж дві. Дешевше. Може, що й субсидії вистачить на обігрів однієї, тому друга нехай до весни постоїть порожньою. Але такі переживаємо, каже Людмила, що наші матері, чого доброго, ненароком ще не встежать, задля економії раз-у-раз коригуючи опалювальну техніку, за нею. Доводиться кожного дня навідуватися і провідувати стареньких! Неспокійно, мовляв, на душі, аж серце болить, коли дочка і син двох матерів дізнаються про чергову там чи там пожежу!

І правильно, що переживають. Переживати треба. Бо ось яка жаллива ще одна новина. В приватному домі приглянути за 4-річною онукою залишилася доволі молода бабуня – 45-літня. Спершу вона на повну потужність ввімкнула газовий котел. А потім – правди нікуди

подіти – випила для апетиту, напевно, кілька чарок горілки. Після яких жінку розморило, і вона заснула. Поки її ледве розбудила перелякана внучка: «Бабуню, он дивіться, а воно горить!». І що ви думаєте? Бабуся чи то спросоння не второпала, чи то у прямому розумінні власну шкіру кинулася рятувати – але сама прожогом вибігла з палаючих уже кімнат, а дівчинку залишила в них. Результат дуже й дуже печальний: внучка отримала опіки 3 ступеня, обгоріло 60 відсотків її тіла та ще й обпалила дихальні шляхи. Велика дяка сусідам, Богу і медикам, що від смерті онучку врешті-решт разом їм вдалося врятувати. А бабусю, ласу до спиртного, тепер будуть судити. За ч.3 ст.135 КК України – завідоме залишення без допомоги особи, яка перебуває в небезпечному для життя становищі чи позбавлена змоги самотужки вживати заходів для самозбереження через малолітство або незадовільний стан здоров'я. І коли це горе скінчилося тяжкими наслідками. Передбачається кара позбавленням волі строком від 3 до 8 років.

А тим часом опалювальна хроніка загорань житлових приміщень у нашій області здається уже нескінченною. І у лютому дня не минає, щоб перш за все у селах не спалахували приватні домоволодіння, як потім пишуть у страшних зведеннях. Читаємо: на вулиці Центральній у селі Олександрівка Юр'ївського району згоріла хата 61-річного чоловіка. Тіло цього чоловіка виявили без ознак життя. Через день запалав будинок по вулиці Садовій у селі Новопідгороднє Межівського району. Його господар 1958 року народження також загинув. До тла згоріла і добротна оселя у Нікопольському районі. Не врятувалася і не вижила жінка 1955 року народження. Аналогічна трагедія сталася і у селі Богданівка Павлоградського району. Загорілий дім запізналися гасити, і хоч потім там відчайдушно з вогнем боролися 12 рятувальників та три пожежні машини, нічого не лишилося від дому і того, що в ньому було. Але у цьому випадку на велике щастя встигли ще живим винести чоловіка 1972 року народження. Він вчадів і отруївся продуктами горіння, та медики спромоглися його вернути до тям. Тільки це винятковий випадок, бо частіше погорільці гинуть. Скільки ж ще таке на Дніпропетровщині триватиме?

Поспішиш – людей не лише насмішиш

ТОРІК у розпал місцевих виборів Дніпропетровська обласна рада гучно і помпезно повідомила, що закупляє 74 новеньких машин для служби швидкої медичної допомоги. Аж похлинаючись, хвалився цим ще діючий тоді голова облради Святослав Олійник. Ну приблизно так, як синиця підпалити море хвалилася. Більше того, радо докинув, що перші сім уже прибули в область. Відбувся мітинг, на якому Святослав Васильович, не відкладаючи знаменну, виходить, подію, під бурхливі оплески відразу й передав сім перших автівок у розпорядження медиків обласного центру. Тут же уточнив, що решту довго чекати не доведеться. Вони з'являться у січні-лютому наступного – себто зараз уже нинішнього нового 2021 року.

Коротше, напередодні виборів місцевих органів самоврядної влади пан Олійник «пропіарився», як це прийнято у подібних випадках казати, на повну катушку. Кілька днів поспіль тутешні газети і сайти тільки про це й писали, а телеканали тільки це й показували. Адже Святослав Васильович не забувся наголосити, що діло не освятилося б, якби не сприяння обласного осередку партії «Слуга народу», висунувши якої до облради він має честь персонально й очолити та вести до перемоги. На торжество було запрошено й заступницю директора департаменту охорони здоров'я обласної адміністрації Вікторію Кулик. Вона виступила з короткою, але змістовною промовою, котра не могла не справити необхідного враження.

- Розвиток медицини для нас в пріоритеті, - заявила Вікторія Вікторівна, - особливо зараз, під час пандемії. Закуповуємо для всіх лікарень сучасне обладнання, і от приступили до реалізації регіональної програми з оновлення автопарку «швидких». Давно служба екстреної медичної допомоги області не знала настільки масового оновлення її транспорту. Масштабна модернізація дозволить покращити якість надання меддопомоги нашим мешканцям. А ще неодмінно врятувати не одне життя...

Тріумфування сприйняли надто доречними і зрозумілими. Далі слово надали і директору обласного Центру

екстреної медичної допомоги Радію Шевченку. Від нього усі присутні почули, що «швидкі» на цей раз відомої американської компанії Ford «зі спеціалізованим обладнанням виробництва Італії, Німеччини, Кореї і, звичайно, України». Шевченко сповістив і про те, що на придбання 74-х карет обласна рада не пошкодувала майже 155 мільйонів гривень.

- Це надійні машини, які оснащені усім необхідним, - продовжив Радій Анатолійович. - Є дефібрилятор, електрокардіограф зі здатністю дистанційної передачі електрокардіограм, а також пристосування для ін'єкцій та вливань.

Трохи дивним і не зовсім зрозумілим було єдине: після помпезностей автомобілі «швидких» відразу чомусь не роз'їхалися за призначенням. Ті, кому вручалися, не стали їх забирати. Ще більш дивне відбувалося і після мітингу: машини перегнали у внутрішній двір обласної держадміністрації. Не інакше, як сховали за його високий паркан - отож подали з людських очей. Бо і день, і два, і тиждень, і місяць автомобілі-карети залишалися «на приколі». Відбулися й вибори, навіть почали забуватися, а машини стояли за парканом, мов укопані. З місяця не рушали. Минув листопад, минав і грудень - ні туди, ні сюди. Пішли недобрі чутки та плітки. Бо хоч карети дійсно і не муляли людям очі, однак хіба, як промовляє народне прислів'я, накинеш на людський роток платок? Та й цікавість проймала, з якої ж речі машини залишаються все одно, що у схованці?

Аж буквально в останні дні минулого - старого - року автівки зчезли. Мов розчинилися в повітрі. Або випарувалися. Були й немає. У селі сказали б, що як корови язиками злизали. А це не голки у сіні - сім справді гарненьких і біленьких автомобілів спеціалізованого призначення. Правда, спершу ніхто ніяких «поганих» думок тут не думав. Була впевненість, що нарешті машини потрапили туди, куди й була ж ніби їм вготована дорога - в обласний Центр екстреної медичної допомоги. Кинулися дзвонити директору Центру Радію Шевченку. Аби ж привітати і його, і його колектив з довгожданою облогою. Коли Радій Анатолійович

Маємо те, що маємо

раптом заявляє, що рано поздоровляти - «машини до нас ще не доїхали». А куди ж поділися з тилового двору ОДА?

- Звіді я можу знати? - Здивувався Шевченко. - Не ми ж їх купували! Нам тільки вручали, але... з відстрочкою. Обіцяли недовго, та щось пішло не так, мабуть, як планували...

Може знають, що «пішло не так», в обласному департаменті охорони здоров'я? Виявилось, коли вiritи директору департаменту Валерію Сердюку, не знають. Якщо ми правильно Валерія Миколайовича зрозуміли, медики до даної акції лише тим боком, що для них закуплялися машини. Але не більше. Це була швидка чи екстрена як ініціатива, так і акція винятково обласної ради - у неї, мовляв, і питаєте.

Гай-гай, а обласна рада нині уже новообрана, нового скликання, котра тільки завершила свої організаційні питання. Для теперішнього її керівництва це новина, яка мов сніг на голову. Отож дайте час викинути, розібратися і так далі. Довелося, коротше, небайдужій і надміру допитливій та активній громадськості самій здійснити попереднє незалежне розслідування ситуації. І з'ясувалося щось смішне та дуже чудне: облрада фактично ще не купувала автомобілі, а тільки... збиралася купувати. Придбати їх мала в лізинг, а позиčku надавав «Укресімбанк». Це значило, що поки потім банку не повернуть кредит, він залишається власником машин. У даному випадку сталося ще й дивніше: обласна рада з «Укресімбанком» на словах все обговорила і домовилася, а на ділі самого договору лізингу до кінця не доробила, отож і не підписала. Позаяк підписувати не було ще чого. Надто багато часу, певно, відбирали перед-

виборні клопоти й оборудки. Скажімо, доклали чимало зусиль, щоб не допустити у виборчі бюлетені кандидатів від Аграрної партії. І це вдалося зробити. Тим часом треба було спішити чимось зваблювати виборців, і тепер ніхто не призначається, яким чином очільникам облради вдалося умовити банк бодай кілька автівок постачити - «аби було що людям показати і чим їм баки завити».

Коли ж вибори скінчилися, у керівників обласної ради інші «актуальні» проблеми появилися. Приміром, її голова Святослав Олійник змушений був з усіх сил намагатися залишитися у своєму вигідному кріслі. От це у нього уже й не вийшло. Пролетів Святослав Васильович, мов фанера і над Дніпром. Щоб гарантувати собі посаду голови, перебіг під прикриття «Слуг народу», а ті у вирішальний момент обернулися до нього, даруйте, тилом. Тому можна зрозуміти, чому історія з машинами екстреної медичної допомоги відійшла не на другий навіть план, а десь аж поза третім зосталася. Що трапилося далі, ясно, як на сонечку: банк ждав-ждав та й жданники поїв. Мерщій забрав те, що належало йому - уже придбані ніби карети - і пам'ятайте, як його звали.

Значно гірше, що на цім і вся затія з масштабним в області оновленням автопарку Центру екстреної медицини теж кінчається. Напередодні виборів, як бачите, дійсно гучно прокукурикали, а тепер хай хоч і не розвидняється. Одне діло швидка медична допомога, і зовсім інше - швидка сверблячка за будь-яку ціну лишатися при владі. Коли інтереси народу насправді як п'яте колесо до возу. Точніше до карет.

.Микола ЯСЕНЬ.

Протидія Затримали банду рейдерів, яка тероризувала фермерів

На Дніпропетровщині поліція затримала членів злочинної організації, які тероризували і захоплювали майно фермерів. Як передає Укрінформ, про це повідомляє Нацполіція України.

Розбійні напади, погрози вбивством, викрадення - методи, які використовували зловмисники для захоплення майна місцевих аграріїв. Поліцейські затримали організатора та трьох найактивніших учасників.

Як встановили поліцейські, організував діяльність злочинної організації, що спеціалізувалася на рейдерських захопленнях, 48-річний киянин. У помічники взяв жителів столиці, Дніпропетровської, Запорізької та Херсонської областей. У поле зору зловмисників потрапляли винятково фермери. Щоб заволодіти їхнім майном, постраждалим погрожували фізичною розправою, навіть вбивством. Надалі здійснювали збройні напади на працівників фермерських господарств. Якщо такі методи не діяли на аграріїв, вдавалися до викрадень.

«Восени минулого року учасники угруповання викрали фермера, силою змусили його працівників покинути місце роботи і утримували потерпілого до тих пір, поки не зібрали урожай. Надалі на підставі підроблених документів переоформили фермерське господарство на свою підставну особу», - йдеться в повідомленні Нацполіції. В ході досудового розслідування правоохоронці встановили всіх учасників, які брали участь в захопленні майна фермерів.

«У четвер, 18 лютого, поліцейські при силовій підтримці

спецназівців КОРД, полку поліції особливого призначення і спецпідрозділу ДСР затримали організатора та трьох учасників злочинної організації. Крім того, провели санкціоновані обшуки на території Києва, Запоріжжя, Дніпропетровської та Херсонської областей. Вилучили зброю,

автомобілі зловмисників, «чорнові» записи, радіостанції, господарську документацію, печатки різних товариств та інші речі, які використовувалися в злочинній діяльності», - повідомляють в Нацполіції.

При процесуальному керівництві Дніпропетровської обласної прокуратури чотирьом затриманим повідомлено про підозру за кількома статтями Кримінального кодексу України: ч. 1 ст. 129 (погроза вбивством), ст. 2 ст. 146 (незаконне позбавлення волі або викрадення людини), ч. 4 ст. 187 (розбій), ч. 2 ст. 206 (протидія законній господарській діяльності), і ч. 1 ст. 255 (створення, керівництво злочинним співтовариством або злочинною організацією, а також участь в ній).

За скоєне організатору та учасникам злочинної організації може загрожувати до 15 років ув'язнення.

Як повідомляв Укрінформ, міністр аграрної політики Роман Лещенко заявив, що прийняття пакету земельних законів, антирейдерського закону, відкриття даних Держгеокадастру захистять українських аграріїв від рейдерських атак

Від імені Всеукраїнського Конгресу Фермерів, Асоціації фермерів Дніпропетровської області висловлюємо щире подяку Національній поліції області за проведену велику роботу в боротьбі проти рейдерства та злочинів, спрямованих проти фермерів та приватних землевласників. Те, що Ви робите, вселяє Вам успіхів, сили, енергії в боротьбі із злочинцями. Ми надіємось і віримо в Вас!

Анатолій Гайворонський, голова Асоціації фермерів та приватних землевласників Дніпропетровської області.

Непересічні історії МИКОЛИ НЕЧИПОРЕНКА

НА НАШІЙ Дніпропетровщині вистає всьляких цікавих та неординарних споруд, об'єктів, пам'яток як далекої, так і близької минувшини та старовини, витворів справжньої уїдаваності, а то й кумедної чи парадоксальної мистецької значимості. Багато чого, коротше, й несподіваного, багато й вартого того, щоб ним гордитися та пишатися. От ми, мовляв, так ми, теж не в тім'я бігті і маємо оригінальні, скажімо, ті ж пам'ятники чи просто непересічні скульптурні твори, яких більше ніде не знайти, не зустріти і не побачити. Ні на йоту не доводиться сумніватися, що до таких об'єктів і поготів належить виготовлена з металу і бетону фігура явно рішучого та грізного чорно-білого свійського бика, яка мов зірвалася з цепка і на околиці Дніпра вибігла на високий пагорб, щоби мчати з нього в будь-який бік у глибокий і безмежний степ. Таке враження, наче чути навіть тупіт його копит, а також глухе нескорене ревіння, дякуючи якому ця тварина і дістала свою назву. Адже на давньослов'янській мові буки-бик – бичати або глухо ревіти.

Так-от, як у попередньому номері «Фермер Придніпров'я» і обіцяв, про скульптурну постать бика на роздоріжжі криворізької траси, з якої завертають і у Таромське та на Кам'янське, сьогодні вміщує персональний розповідь про майже пам'ятник бугаю. Бо він цього вартий. З одного боку слухна для публікації нагадує у зв'язку з тим, що у ці лютеві дні починається Новий 2021 рік за снідним календарем, а він був роком Білого Металевого Бичка. З другого ж справді чимось подібним не може похвалитися жодна інша область України. Спам'ятник Бичку в Бердянську, але то пам'ятник морському бичку. Себто бичку-риби, що для Бердянська й зрозуміло. Теж достойна істота, ніхто не каже, ніби так собі. Однак Бичку-тварині не рівня. Як запевняє нині широко вживана Енциклопедія-Вікіпедія, бичків, котрі служать для плеємних потреб у тваринницькій галузі, величають бугаєм, і їх значення у відтворенні та якісному поліпшенні дійного поголів'я корів вирішальне. То читаємо далі: «Тому за плеємними показниками та продуктивністю бугаї мають набагато кращий бути від корів, з якими їх спаровують. Підбираючи бугаїв для потреб того чи іншого стада корів, беруть до уваги їхню породу і породність, здоров'я та статеву активність, походження, екстер'єр – кінчачи якістю сперми і того потомства, яке вони забезпечували раніше. І якщо бугаї дає телячок-донок, продуктивніших від корів-матерів, його записують в полішувачі стада і потім використовують якомога довше – впродовж 10-12 років. При паруванні за рік один бугаї покриває півтори-дві сотні корів. Але уже давно застосовується інший, більш прогресивніший, що відомо усім аграрникам, метод: у тварин беруть сперму для так званого штучного осмєнення. То теперішні плеємно особові цінних бугаїв запліднюють до 5 тисяч і більше голів дійної худоби».

Та зараз про скульптурного Бика на вибіді з Дніпра, якого знає і до якого за майже уже 44 роки його існування звикла вся Дніпропетровщина. Точніше – про історію його виникнення. Справа у тім, що поруч у тому ж Таромському колись існувало обласне плеємоб'єднання, як називали спецтест, котрий являв і займався розведенням та вирощуванням високопродуктивних бугаїв. З цієї причини гадали та гадають до цих пір, наче поляла на постамент залізобетонної фігури Бика-бичка пов'язана з цим плеємоб'єднанням. Кому те ніби народити і влігати таку – чудернацьку, як багато хто вважає і вважає теж досі – ідею? А воно не так. Правда полягає в тому, що тут же, у Таромському, згодом відірвали і академічний Інститут тваринництва центральных районів України. Потреба у ньому виникла велика: продуктивність дієльних корів багатьох років поспіль у нас залишалася низькою. Особливо порівняно з коровами європейської селекції. У Європі це в середині минулого століття три тисячі кілограмів молока від корови на рік вважали за прийнятний показник, а у нас він був досягненням. Навіть коли у Радянському Союзі славили доярка-п'ятидесятисичку, у Європі доїли як мінімум вдвічі більше. Чи можна було миритися з таким ганебним відставанням? Отож!

І ОУ 1977 році Дніпропетровський Інститут тваринництва Академії наук очолив молодий науковець Володимир Козир. Разом з радостом «Науковим», який працював під егідою Інституту. Забігаючи вперед, відразу скажемо, що чоловік, котрий незабаром внесе у вітчизняну скарбницю селекції та генетики свійської худоби багатьох настільки актуальних і слухних ідей і напрацювань, що вони неабияк приріджувалися і служать досі напороццям у нас потенціалу як молочного, так і м'ясного скотарства. А тоді Козир тільки зосереджувався і на такому напрямі, як істопне поліпшення плеємних якостей заплідників корів – ото ж на плеємних якостях бугаїв.

Публікації селекціонерів та генетиків, інших дослідників Інституту все частіше і частіше почали появлятися у наукових журналах і вісниках, – згадує тепер Володимир Семенович. – Ми стали і свої збірники та вісники видавати. Але вони, як мені здавалося, губилися і не завжди належно виділялися серед подібних видань інших як аналогічних, так і суміжних наукових закладів. Та й погодьтєся, що кожна ідентична інстанція, як наш Інститут, повинна власний чи то символ мати, чи логотип. Свою емблему, коротше, яка виокремлюватиме Інститут поміж інших...

Ця думка глибоко засіла в голову Володимирі Козирю. Однак виявилось недеким ділом підібрати і доречну, і влучну та виразну емблему, яка б дійсно як символізувала Інститут тваринництва та ту справу, якими він займається, так і робила б

утізнаним серед інших. І от тепер чому Володимир Семенович свій вибір зупинив не лише на графічному, але й на скульптурному зображенні Бика? Як він, точніше, зрозумів та й вирішив втілювати спершу «монументальний» варіант своєї ідеї. Не сумніваючись, що далі він «приживеться» і в друкованих варіантах чи у вигляді, скажімо, значків і тому подібного? Зрозуміло, що велику роль у цьому відіграв скульптор, котрий взявся з металу та бетону втілювати задум Козиря. Його прізвище, ім'я та по батькові Музика Володимир Гнатович.

Але є дві версії на цей рахунок. Першу я почув спочатку від відомих у Дніпрі скульпторів. Вони так розповідали: у ті часи існував так званий художній комбінат. Він здійснював усі, якщо так можна сказати, образотворчу політику в області. Без нього ніби нічого з подібного не могло тут всьятися. Але коли в комбінат надійшло замовлення на Бика, там мовили «Фел» і пдливо навіть ніби відвернули свої носи. Горді й талановиті скульптори-«тенії» тобто всі як один неначе занізьюко для їхньої честі і їхніх видатних звань і імен сприйняли пропозицію ліпшити бичка. Не будуть бруднити вони руки шпирпобетом – і крапка. А був у ті часи також же молодий серед них Володимир Музика – початкуючий скульптор і художник, який зірок з неба ніби не хапав. Старші колеги вважали його не дуже високого польоту, не дуже здібним, якщо й не посереднім, котрий великих надій на їхню думку зовсім не подавав. То от він єдиний наче і погодився взятися за Бика, з чим рещта «теніїв» з насмішками та гумором і привітала неборака.

Що з цього приводу можна сказати? Всі творчі люди, у тому числі також художники та скульптори, надто амбітні і високої думки передусім про себе. Кожен талановитіший від інших у роздріб і оптом – з цим нічого не поробиш. Ревниві та заздрісні, якщо не відверто, то глибоко у душі творчі люди. У даному разі не випадково вони потім потім заздрили Володимирі Музиці. Адже Бик навапкати зробив чоловіка відомим, якщо й не знаменитим. Заздрили, однак і кепкували, що Музика, мовляв, «вб'яв у «класики» на Бугаї» – спробуй перед лютиим звіром не розступитися!

Виходячи з усього цього, я більше довіряю і вірю Володимирі Козирю – безпосередньому учаснику і навіть співатору, якщо хочете знати, образу Бика на «Г'єдесталі». А в його інтерпретації-спогодах бичача епопея відбувалася так то ніби й так, та не зовсім і так. Натомість і геть іншим чином.

Якось у вихідний, розповідає Володимир Семенович, на поглянувши пішов він тоді ще на проспект Карла Маркса. А там від Центрального університету і до Пощтампиту на бульварі у ті часи, як і зараз, теж вносили на продаж гороями свої картини-«педеври» місцеві художники. Серед них Козир і утледів якось намальованих на зеленій галівній ну дійсно дуже симпатичних... корів. Надто вже реалістичними здалися вони вченому і директору. Отут і промайнула у нього миттю шалена думка звести на постамент скульптуру плеємного бичка. Це ж буде більш, ніж красномовна марка – візитна картка – галузевого Інституту тваринництва.

Підійшов я до чоловіка, який стояв біля картини, котра вразила мене, – продовжує Володимир Козир, – познайомився з ним, а далі й питаю: його це корови, які ну просто одухотворили міський проспект? Художник відчув мій приязний гумор і поспіхнувся у відповідь: так, його! Прівів попастися на асфальті. А я далі ж і питаю: ну це малюнок, а щоб виліпшити скульптурну фігуру добрячого бика – зміг би? Звичайно! – відповів художник. І явно заплідзиривши не випадкового мою цікавість, уже сам запитав: а що треба?

ЯК ВИ УЖЕ зрозуміли, це і був Володимир Музика. Якій очоче погодилося зліпшити з пластиліну або глини макет «монументу» – на розсуд, як висловився, замовника. А раптом сподобався? Зволікати не став, за пару тижнів і привіз свій макет – не більше, ніж півметра висотою. Поглянув на нього Козир і замавав руками:

«Та ні! Ні-ні, це не годиться. Це теля. Наївне і покірне, яке двох маток се телятко – навіть не золоте, як у Льва та Петрова. Бугай насправді страшна і грізна сила, тварина-звірина в натурі до півтори тонни вагою. Часто-густо його агресивного, войовничого вигляду доводиться боятися».

В такому випадку, сказав Музика, – покажіть мені своїх. Йому показали. У заплі випустили з приміщення відразу трьох. У скульптора, хоч він сам родом був з села, з Солонянського району, від здивування очі на лоб поїхали, коли утледів справжніх

плеємних биків-велетнів. Для всіх місцевих скотарів дійсно несподівано перестрібнув через загорожу, вихопив з кишені блокнот і олівень та на ходу, кружляючи навколо бугаїв, почав з них, як з натури, замальовувати різні частини туловища. П'ять хвилин замальовує, десять, п'ятнадцять...

«Але ж бички є бички», – говорить Володимир Козир, – задовго спокійно й терпляче «позувати» вони не змогли. Не звикли. Почали битися, зчепившись між собою не на жарт. Ми всі, хто спостерігав з безпечної відстані, закричали, щоб Музика негайно перестрибував назад, але той мов не чув. Я ще тижнів зо два, повірте, після «відходив» та дивувався і вігшався, що все це благополучно ще скінчилося.

Через якийсь час художник-скульптор знову привіз пластиліновий макет – ясна річ, що новий. «О, це вже був бик-бичара, схожий на себе!» – випуке й сьогодні академік УААН, доктор наук і професор, вчений, який загалом 33 роки очолював на Дніпропетровщині Інститут тваринництва центральных районів України. Але... Але статичний, застиглий, зліплений наче як мертвий експонат у якості наочного зразка. Ні бийського характеру бичка, ні його норомовлі і неспостулівої вдачі макет не демонстрував.

Однак на цей раз не став бракувати запропонований варіант, – каже Володимир Козир, – а спробував «оживити» скульптуру. Це у мене несподівано й вишло. Що я тільки що зробив? Першим ділом пластиліновому бичу нахилив голову, як реальний завжди її нахилиє, коли на когось стрімголов нападає, намагаючись підчепити противника на роги чи і ними напирікнути. У злому русі бугаї ще й требаб землю ногами, тому я одну йому – ліву – підняв. Як результат – копито немов сердито і погрозливо било об землю. Нарешті підняв бичу-макету і хвоста високо вгору, бо розпінані бики завжди піднімають їх, кидуючись і у бій, і у біг. Навіть скульптор Володимир Музика був вражений моїми «поправками». Бугаї став динамічним і ніби поводив себе живим так тепер, як і поводити у стаді корів або й випущеним на простір.

САМЕ У ТАКОМУ вигляді і появилася незабаром чорно-строкатий бик на висотці криворізько-дніпродзержинсько-таромського роздоріжжя автотраси. Що затрєбувало від ініціатора його створення багатьох же зусиль і клопотів. Довелося вирішити не одну «проблему», поки ця епопея скінчилася успіхом. Несподіваних, якщо хочете, «проблем». То макет був з м'якого пластиліну. А фігуру порожнистого всередині бика на яву, яка розмірами вітричі перевищала розміри реального бика, скульптор відливав з надмірного бетону. Пішов облоную він покрив 7-сантиметровим шаром розчину так званого надмірного портландцементу марки «700». Яку «зодляну» на цілу конструкцію-каркас, зварену зі швелерів, сталевих прутів, труб та квадратів і арматури. І хоч чого-чого, а металу у нас на Дніпропетровщині принаймні у ті часи було навалом, настільки надійний для монументу його величності Бичу знайшовся лише у... ракетобудівників. Директор знаменитого Південмашу Олександр Макаров, який сам гаразд на фантазії і вигадки був, як розповідають тепер наваздоїти, уявляв собі зрозумів такі дивовижну ідею директора тваринницького науково-дослідного Інституту і підсоби йому з металом. Згодом підняв його, коли скульптор Володимир Музика обрав за краще і для гарантії викавувати-відлігати роги, кльає у ніс та хвіст бича і його інтимний, дайуте, «мішечок» з сім'ям із сталі.

Але найдраматичніша ситуація виникла з дозволом... згадали зводити й ставити в області «пам'ятник» бичу – причому, вибачайте, бичу з сімєнниками – тобто з тим, що в народі називають яйцями. Тим паче у всіх на видноті таких сором ніби виставляти не слід. На гоминок перехресті доріг, ще й на узвишчях, звідки справді видно далеко навкруті, як і звідусіль туди. Спочатку збиралася архітектурно-будівельна рада всієї Дніпропетровщини, котрій, правда, не знадобилося багатьох часу і задовгих дискусій, аби все таки дати своє добро. Зате вперлися, мов ті касторовані бички-воли, автодорожники, а в купі з ними також і автоінспектори. Перші і другі разом та порізно не те що не дозволяли, а навіть категорично забороняли. Не можна закривати-псувати краєвид для водіїв, і баста! Та й відволікатиме наче тих, хто проїжджатиме мимо за кермом, хай і не повторна, однак величезна фігура бика на бутрі. Явно створюватиме реальну небезпечну, а то і вікрай аварійну ситуацію на автомагістралі, чого «ми допустити не маємо права і не допустимо».

Більше того, автодорівці та автоінспектори знайшли за можливе в один голос неначе як «по-доброму поради́ти-підка-

зати, що ставте свого бика туди он подалі з людських очей, де краєвид збігає вниз до вибалку». По суті у ямі, звідки дійсно нічого, як і за туманом, не видно. А це ж зовсім наівнеє зводило задум Володимира Козиря. Навіщо йому було свій город городити, якщо волів, щоб скульптурний бик давав усім відразу знати, де знаходиться його славний Інститут тваринництва, а тепер ховай емблему-символ мало не в рівчак?! Тут розпачу, здавалося, ніяк не уникнути, бо перебити своїми козириними картами козирині карти таких діячів, як керівники Дніпроавтодору та автоінспекції, було ні практично, ні теоретично не можливо. Але Володимирі Семеновичу, знайте тепер, винахідливо і блискуче, навіть феєрично вдалося здолати неприступний наче ж редут. Допоміг йому в цьому командир однієї військової на той час частини. Прізвища його Козир не називає, аби – чуєте? – і майже через 45 літ після «операції «И» не підвести чоловіка. Називає його тільки ім'я і по-батькові – Іван Степанович.

А далі Володимир Семенович запевняє, ніби вся ця операція «И» була імпровізацією. Або принаймні вигадана «стратегія»-військового командиром Іваном Степановичем. Та на цей раз ми йому уже не віримо. Все відбулося за згодою продуманим хитрим планом і потім розіграно як по нотах – це поза всяким сумнівом. Бо як все відбулося? Козир знаходить аргументи і вмовляє, аби «для остаточного вироку» керівники облатводору і автоінспекції виїхали безпосередньо на місце – ото ж на роздоріжжя в район Таромського. Видніше тут, мовляв, буде, заважаючи комусь статуя бика чи ні? Мулятиме очі чи ні? Чи навапкати вітпашити!

І от цей день настав. Керівники служб, котрі все одно, що впоперек лягли бичу, дякувати Богу, послухалися і прибули. Директор Інституту їх зустрів. Чи возив униз до ставка і чи накривав там для легкого сіданку «поляну», це нині залишається не відомим. Але відомо достеменно, що гості, не затримуючись на пагорбі, відразу командувати тримали курс у балку. В якій і зупинилися.

Отут став хоч цілу череду своїх биків-бугаїв, – дружно заговорили в один голос, – але вище і ближче до автомагістралей і їх перехрестя зась. Ні в якому разі! Чуєм? Поїняня?

Та ясно, щоб зрозуміти! Що янішим може бути? То все, роз'їжджати залишається і більше один одному не морочити голови! Та раптом увагу всіх привертає вертолєт у небі, який явно пролітав кудись мимо, однак розвернувся і кружляв над «десантом», скликаним Козирем. А далі й приземлявся поруч. З нього виходить полковник-командир Іван Степанович. Приязно усміхається, вітається і питає: «Що, якщо не секрет, пановних товаришів у балку привело?»

«Вибачаємо, – першим береться пояснювати Володимир Козир, – місце для статуї-монументу плеємному бугаю, якого наш Інститут уже й виготовив...»

«І що, оце тут для нього постамент нагородитимете, чи як? – Аж присів полковник. – Щось, хлопці, я вас не розумію. Пам'ятник суди пишється, як зайшо стоп-сигнал. А тільки стоп для вас...»

Звісна річ, високі обласні начальники мерщій перехопили ініціативу на свій бік і у власній інтерпретації виклали усю суть конфлікту, який «директор Інституту зчинив». Явно надіючись, що полковник їх підтримає. А той неочікувано махає рукою і просить зупинитися та послухати його.

«Таки не втратив я інтуїції, еством відчув, що пролітати мимо не смію, – промовляє. – Тут таке діло, хлопці – паняйте звідси ажкожа швидко і подалі, поки біди не натворили. Під нами стратегічні кабелі військового і державного зв'язку. Єдині, які у випадку війни чи якихось інших стихійних явищ мають забезпечувати постійний зв'язок зв'язки з військовими з'єднаннями, Московою та іншими центрами, включаючи центри країн Варшавського договору. З підземними бункерами для нагляду за ними, де, до речі, день і ніч чернують мої солдати».

«Не може бути! – скрикнув начальник облатводору. – Ні на жодній карті даної місцевості нічого подібного я не бачив. Є стратегічні об'єкти, але більше, ніж за кілометр звідси, Іване Степановичу...»

«Хто краще знає – я чи ти? – обізвав начальника полковник. – І чи у тебе ті ж карти, що і в мене? Подумай сам: а чому це траса хай і незначною, та дуюто завбачливо оптинає оцю балку, у якій ми стоїмо?»

Даючи зрозуміти, що суперечка недоречна, а розмова вичерпана, кинув далі веселіше, ніби підбадьорюючи компанію: «Неваже немає кращого місця для бика, якщо вже він вам знадобиться? Обернувся до Козиря: «Це ж твоя затія, нікого іншого

тут – то де хотів бика заводити на постамент?» Володимир Семенович навмисне якось несміливо пробурмотів: – А он туди трохи вище, поруч з розвилкою... – Це недалеко? Давайте піднімемося, подивимось. І покуме-каємо разом.

ПОТІМ ПІШЛИ будні. Не завжди спокійні, на жаль. Добре, що Козир на всякий випадок загодя випробував монументального Бика: на нього лизало по 7 – 10 дебетів великавогових, якщо так можна сказати, чоловік одночасно, по 5 – 7 чіплялося за роги або голову, гуртом намагалися якщо не відломити, так запнути і хвоста – бик витримав усі ці і інші випробування, утілів і навіть не поворухнувся. Стояв і стоїть як вкопаний. Потерпав лиш від горе-«дотепників», які років зо три поспіль «жартували» у той спосіб, що напередодні Великодня фарбували бичку його єдине видне інтимне місце – яєчник. Причому шпорозу фосфорними, а то й флюоресцируючими фарбами, які у темні години доби в промінні ліхтарів та автомобільних фар і просто у світлі місяця світилися надто яскраво й виразно. Як не намагалися спіймати пасхальних «пустунів», навіть влаштовували засідки на них – нічого не вишло. Достеменно з'ясували лише те, що «малари» явно мали доступ до фарб вагоноремонтного заводу. Швидко й інша «мода» пішла: до монументального у бойовій майже боксерській стійці Бика унадилися приїждити весільні кортежі, щоб влаштовувати біля нього міні-фотосесії. З вельми делікатною традицією: наречена фотографується, рукою, а то й обома тримаючись все за той же бичачий мішечок з яйцями. Що мав цей «зворушливий» звичай гарантувати молодій, до пуття не відомо до цих пір. Але багатьох це як мінімум веселило.

Володимира Козиря тіпило зовсім інше. За радянських часів керівників та спеціалістів сільського господарства, а то й партійних правівників з районів часто скликали на всьлякі обласні наради, конференції, пленуми. Тож вранці вервечкою одразу з кількох районів – Верхньодніпровського, Крипинчанського, Софіївського, П'ятихатського, Широківського і Криворізького точно – їхали у Дніпро мимо Бика. І завжди немов вітали з ним чи він вітав їх. І хотіли того чи не хотіли колеги й побратими-аграрники з «периферії» області, а згадували, що це ж об емблему-символ Інституту тваринництва. І що Інститут тут зовсім же поруч. А після обідньої пори ближче до вечора усі ж вертали назад, і як не квапилися чимшвидше у рідні пенати, біля войовничого й гордого Бика спинялися, виходили з машин – і бодай кільканадцять хвилин, та неодмінно спілкувалися, обмінювалися враженнями від нарад чи конференцій, ділилися новинами своїх регіонів. А насамкінець дозволяли собі і горла «промочити». Щоб значить у взаємному порозумінні розстатися, а через якийсь час знову зустрітись. Якщо хтось забував чи не пам'ятає, а хтось не знає, то знайте – була і така приємна традиція, була. А хто не застав і тільки тепер пор неї дізнається, тому залишається шкодувати. Гарний звичай зник та пропав, немов його й не було.

Хоч авторитетному академіку, засновнику і багатолітньому керманцю придніпровської наукової школи тваринництва Володимирі Козирю сумно від іншого. Від того, що з плеємними бугаєм зараз катастрофічна у нас ситуація. Біда! Таке враження, що саме залізобетонний Бик на гоминок роздоріжжя за Дніпром – останній із Моїкан плеємний не тільки на Дніпропетровщині, а в усій Україні. То там і тут в загонах були бики-заплідники, а тепер в загоні усі тваринницька галузь. Безголовий бізнес аж трується заробляти швидко гроші. Весного посіва, восени зібрав – і рахув! Прибутки. А щоб від теляти-телички діждатися молока, три-п'ять років доводиться вкладати копті, не отримуючи віддачі. Виплудувати ж пристойного бичка не менше, ніж за два роки можна. І от вам результат: у рік розпаду Радянського Союзу у нашій області колективні і державні господарства разом з населенням утримували 550 тисяч дієльних корів, а сьогодні їх у нас в десять разів менше – ледве нашікробиться 60 тисяч. А того й ні не дотепрує теперішній як правило переважно вижитковий різницький аграрний сектор, що без підтримки тваринницької галузі, без її перетного скоро і українська земля перестане щедро родити. Отакій не зовсім веселій фінал цієї нашої розповіді. Але іншого писати не можемо. Залишається надіятися, що рано чи пізно грізний Бик Володимира Козиря нажене страху на правнуків поганих та розжене усіх тих, хто нищить і палпожить вітчизняне сільське господарство. Чи не пора наслідкам славних традицій встїтися за розум і вернути собі здоровий глузд? – такі думки приходять в голову, коли опиняється біля легендарного Бика на високому пагорбі-постаменті.

ТОМУ автору цієї публікації забалося закінчити її власним спогодом про те, як сам років сорок тому вперше зупинився біля виразного скульптурного і аж оптимістичного Бика. Зупинився і задивився. Коли спиняється ще одне авто. З нього виходить сім'я – мама, тато і хлопчєня явно допшляного віку. Підняли всі голови на Бика, не приховують захоплення, пошмикаються. А якраз сонце опусалося за обрій, проміння своє пускала низько і сіпшило очі. Хлопчєня ж раптом голосно вигукнуло:

– Мамо! Тато! А ви бачите, який цей звір чорний-чорний, що аж білий в очах?!

Багато літ відтоді минуло, а ось зберглися, закарбувалися у пам'яті ці діяні і несподівані слова дитини. Якщо ж і справді наш Бик Білий, то цього 2021 року він гарантує усім нам благополуччя і багато добра. Вітм, як і кожного року для працюючих, розумних і добрих

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Біль втрати

Усе село глибоко сумує за фермером Феодосієм Шандибою

Серед білої зими надійшла чорна звістка із рідного села Мозиків. У вівторок 9 лютого на нічний льодяний дорозі трагічно загинув за кермом свого джипа відомий фермер, талановитий успішний аграрій, засновник і власник приватного підприємства «ОРІОН АГРОС» Феодосій Миколайович Шандиба (1963–2021). Мабуть, у всьому селі не знайдеться людини, яка б не оплакувала цю тяжку втрату. Під його орудом комбайнери успішно обробляли пшеничні поля і збирали добрі врожаї. Під час роботи над могою книгою «Мозиків наш козацький» я брала інтерв'ю у пана Феодосія, в яким він серед іншого сказав: «Наша земля – золото, головний капітал України». Розумний, добрий, порядний. Він був меншомом, допомагав усім: хворим дітям і шкільним вчителям, юним спортсменам-футболістам, церкві і бігцям АТО, нужденним односельцям. Збудував каплицю Матері Божої Семистрильній. Разом зі своїм другом, підприємцем Віталієм Монею були ініціаторами відкриття культури дикого кабана у природничому лісі, створили у селі першине мисливське товариство і ферму «Фазенда» з вирощування цієї тварини. Тварин випускали у ліс на волю, коли розпочинався сезон полювання. Оригінальний, харизматичний, енергійний, самородок від землі, з діда-прадіда степовик. Проїшов життєвий шлях від штурвального на колгоспному комбайні до засновника власного підприємства. Воїн-афганець, який від ефрейтора дослужився до старшини.

Любив рідний Мозиків. Коли спитала, за що любите рідне село, відповів: «За все!» Любив людей, свою роботу, свою родину у Україні. Про дружину розповідав: «Ми з Лідією усе життя разом, з першого класу. І кругом ми разом, вона в мене бухгалтером працює».

Загинув на тій самій дорозі, якою колись хлосично ходив із Сиротівки до школи, і ремонт якої профінансував уже будучи підприємцем. Питав у Бога, навіщо він допустив цю загибель? Пан Феодосій не повинен був померти так рано, він був Сонцем села, Сонцем Приорілля, яке світло людям і зірвало їх. А може, то Господу знадобилося на Небесних ланах тямуючий працюючий Аграрій?

Родині Шандиб – мої глибокі щирі співчуття. Дорогий Земляче! Вічна пам'ять про Тебе закарбована у Твоїх добрих справах, у Твоїх наїдаках і в серцях вдячних людей...

Леся СТЕПАНОВИЧКА,письменниця.

Автомагістральне свинство у свинячому

Рік тому депутати зі «слуг народу» примчали з Києва до Дніпра, де ошелешили дорожніх чиновників категоричною вимогою «Вова сказав – дорогу!» Що в перекладі з «квартильної» означає - Президент України Володимир Зеленський вимагає завершити будівництво об'їзної дороги Н – 31 Дніпро – Царичанка – Кобеляки – Решетилівка до новоріччя. Від несподіваного натиску і щедрих бюджетних асигнувань в «Укравтодорі» навіть спантеличено заявили: завершимо трасу-довгобуд, що зв'яже нарешті Дніпро і Київ, до 2021 року! Згодом отямилися – зробимо все, але на рік пізніше.

Григорій ДАВИДЕНКО

«Велике будівництво» на «золотій» дорозі

Кажуть, що швидко робиться, те сліпе родиться - із трьох можливих варіантів прокладення дороги по території Царичанського району у квітні 2020-го обрали... найдовший! Аби рясніше «київські інвестиції», як пояснили шляховики, зайшли в Дніпропетровську область. Відтак частина зарезервованих під час розпаювання колгоспної ріллі земель - для будівництва траси повз Кравцівку - залишається незайманою. І геть несподівано для кількох власників земельних паїв Китайгородської об'єднаної громади траса величезним 90-градусним викрутасом – на кілька зайвих кілометрів – скоригована по їхніх наділах, аж до південних видноколів Царичанки. Тому досі не вся земля об'їзної передана Службі автодоріг, не завершені і обов'язкові археологічні дослідження. Переможцем тендеру на будівництво залишкових 30 км Н – 31 на ТОВ «Автомагістраль-Південь», яке очолює Микола Тимофеев. «Наші гроші» проаналізували тендерні умови і встановили, що один кілометр дорожнього полотна одесити будуватимуть за 200 млн. грн. Хоча в недавні часи Петра Порошенка 1 км тієї ж самої дороги ця фірма проклала за 120-140 млн. грн. За того самого курсу долара – істотне подорожчання в «зелені» часи однаковісінських за обсягом робіт. Через різні корупційні оборудки президентську програму «Велике будівництво» вже звуть «Великим крадівництвом». А одеська фірма, за висновком «Наших грошей», є фігурантом кількох кримінальних проваджень.

Чому техніка ТОВ «Автомагістраль – Південь» працює на приватних землях?

Поспіх при прокладанні нової траси дає можливість будівничим не зважати на довкілля. Навіть гора льодовикового походження Калитва, заповідне урочище ще з 1982 року, складова майбутнього НПП «Орільський», намічена під ніж бульдозера – по її частині між Китайгородом та Рудькою і запроєктували трасу. А неподалік, в урочищі Свиняче, в серпні 2020 р. Китайгородська ОТГ надала колишньому керівнику ТОВ «Автомагістраль – Схід» Дмитру Алмазову 2 га землі для ОСГ. Ще біля півтора десятка наділів він одразу купив у сусідів. І раптом у листопаді з цих ділянок дорожня техніка ТОВ «Автомагістраль – Південь» почала здирати верхній родючий шар землі, завглибшки аж до 2 метрів. Більшість жителів громади обурилася з такого ставлення до землі-годувальниці, адже віками в низинному Свинячому місцеві жителі випасали худобу і косили сіно. Депутат Китайгородської ОТГ Валентина Нодженко з гіркотою зазначила:

- Наші батьки берегли в Свинячому, біля болота, кожну комашку, пташку і зайча, які там були. Тепер всю цю природну красу просто знищили! Коли побачила це варварство, ніч не спала, як і багато хто з моїх земляків...

Та китайгородський сільський голова Сергій Турський зацитував громаду: «там риють два озера для риби на 26 гектарів. Для цього ніякісніжки дозволи

не потрібні». Проте вже 1 грудня 2020 р. заступник керівника Новомосковської місцевої прокуратури Руслан Лавріненко повідомив селян про факт незаконного використання земель на території Китайгородської ОТГ, до ЄРДР внесені відомості за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 254 ККУ. А 16 грудня заступник керівника Державної екологічної інспекції Дніпропетровської області Сергій Піддубний сповістив: складений «Акт» про незаконне зняття верхнього родючого шару землі в урочищі Свиняче на ділянках Д. Алмазова. Нараховані 3 мільйони гривень збитків, завданих державі. Але незаконні роботи тривають, площа знятого ґрунту невпинно зростає.

У Китайгородській ОТГ відбулися три протести

Події вкрай непокоїть мешканців Китайгорода, Рудьки та інших сіл громади, адже після добування піску вони позбудуться питної води - вона стече в кар'єри Свинячого, яке є найнижчою точкою рельєфу ОТГ. Про це 4 лютого з обуренням говорили жителі громади в Свинячому на другій сходці. Дмитро Алмазов підтвердив, що восени 2020 р. до наданих сільрадою 2 га прикупив ще 23 га землі, де копає два озера глибиною до 5 м (24 листопада його представник Олександр Шикуненко глибину означив у 12 м – прим. авт.). За кілька днів пообіцяв надати дозвільні документи. Та на питання - чому екскаватори, бульдозери і автомобілі ТОВ «Автомагістраль – Південь» працюють не на трасі, а на його приватній ділянці, Алмазов не захотів відповідати. Ця обставина остаточно переконала селян, що гірку правду про справжню мету несамоовитої штурмівщини дорожників у Свинячому їм не кажуть. Присутній на сходці журналіст ГО «Стоп Корупції» Роман Литвин пояснив деталі «озерної» вистави:

- Таке свавілля твориться по всій трасі. В Іванівці Петриківського району ФОП Маляр на ділянці для ОСГ площею понад 10 га із ТОВ «Автомагістраль – Південь» незаконно добувають тисячами тонн пісок, виритий величезний котлован. Тут буде те ж саме. Тиждень тому ми зустріли в Свинячому геодезистів Н – 31, вони повідомили, що на цих двох площах, впритул до майбутньої Н – 31, готують піщані кар'єри для траси. Місцеві поліція і прокуратура не реагують на це самочинство, як і в Петриківці. Потрібне негайне втручання найвищих

правоохоронних органів держави. Сходка одностайно ухвалила таке рішення. Однак дорожники заходилися розривати Свиняче вже і вночі! Через це біля 80-ти жителів Китайгорода і Рудьки прибули 11 лютого до будівлі Китайгородської ОТГ на третій протест. Сільського голову звинуватили в сприянні інтересам шляховиків, була вимога імпічменту. А С. Турський повідомив:

- Алмазов захворів, дозвільних документів на земляні роботи немає. Він збирався купити кілька ділянок землі по вулиці Забрідчанській, у селі, там була б повна катастрофа, я умовив його не робити цього. Тобто голова добре знав, чия курка з'їла просо і яку «рибу» добуватимуть в «озері». Присутній на заході заступник начальника новоутвореного Дніпровського районного відділу поліції Роман Дорош зазначив, що прибув з колегами, аби захистити інтереси селян. І викликав оперативно-виїзну групу, яка разом з робочою групою селян з контролю за діями дорожників вкотре задокументувала факти роботи ТОВ «Автомагістраль – Південь» на приватній землі. А протестуючі написали вже друге, колективне звернення до Нацполіції з вимогою зупинити роботи. Іще Р. Дорош дуже прохав не перекривати трасу на Київ

«Громаду публічно гвалтують на очах усієї України»

Хоча в Україні таке, через відмежованість влади від людей, стає ледь не нормою. Вимушені перекриття доріг біля майбутньої траси вже відбулися у Протовчах Могилівської ОТГ, сусідній Дашківці Полтавщини, де потужні автомобілі «Автомагістралі – Південь» розбили сільські дороги, а від двигіння землі під ваговозами почали тріскатися житлові будинки. Подібні скарги є і в Китайгороді та Царичанці. А про відкрите кримінальне провадження начальник відділення № 11 (колишнього Царичанського) Нацполіції Євген Манзюк повідомив:

- Дізнавач у справі робить усе від нього залежне, дозвільні документи на проведення робіт у Свинячому не надані. Але зупинити роботи може лише суд. Зараз справу перевіряють у райвідділі Дніпра. Могла подати заяву до суду і реформована в січні Державна екологічна інспекція Придніпровського округу, яка вже вдруге перевіряє ситуацію у Свинячому. Їй «Автомагістраль – Пів-

день» повідомила, що не має ніякого стосунку до робіт у Свинячому. За висновком користувачів соцмереж, це типова «схема» - пісок швидко заберуть на дорогу, а Алмазов продасть ділянку комусь із окупованої РФ території, і крапка. Державі ні з кого буде стягти штраф, а громаді залишиться дірка від бублика - глибочезний котлован... Проблема будівництва Н – 31 у заповідних місцях дуже непокоїть і авторів проекту НПП «Орільський». На сходці 11 лютого доцент ДНУ імені Олеся Гончара Вадим Манюк розповів про побачене у Свинячому:

- Якщо на цих 30 гектарах дозволимо вибрати пісок, це буде екологічна катастрофа для Китайгорода і сусідніх сіл - у місцевих жителів зникне вода верхніх горизонтів! Це ж прекрасні місця для туристів. Тут текла колись Оріль, але льодовик її посунав далі, Свиняче, Очіп – то залишки річки. Поряд Українська укріплена лінія, біля Рудьки вона добре збереглася. Але все знищене, ми наполягали, що тут не можна прокладати дорогу, це найбільш згубний для живої природи варіант. Меншу шкоду давав обхід Царичанки з півночі, або Рудьки – з півдня із виходом на трасу Кам'янське – Орлик – Кобеляки. Дуже прикро, що досі не створений Національний природний парк «Орільський» - це найкраще для світу, що є в державі. Найбільше «гальмує» справу не Київ, а середнє чиновництво, яке сидьма сидить в обласних інстанціях десятки років, за будь-якої влади.

Вже після сходки начальник насосних станцій Царичанського МУВГ Дмитро Івженко доповнив науковця:

- Події в Свинячому схожі на публічне гвалтування громади на очах усієї України. Держава робить черговий виток розвитку, а тут отака печерна торгівля землею, аби у людей відібрати ще й воду. Чому не створюють Національний парк, не розвивають «зелений» туризм? Чому землю виділили, але не воїнам АТО, не тим людям, хто тримає худобу?

З огляду на відсутність належної реакції гілок влади на свавілля «Великого будівництва» у Свинячому жителі Китайгорода зібрали кількасот підписів для звернення до депутата ВР по 34 в. о. Дмитра Чорного, голови Дніпропетровської ОДА Валентина Резніченка тощо. Громада виборює право на збереження довкілля та підземних вод. У «Свободі слова» 19 лютого секретар Ради нацбезпеки й оборони Олексій Данілов заявив про нову боротьбу з корупцією:

- Притягнемо депутатів, багато тих людей, які жодного разу не працювали, а мають величезні статки – усі будуть повертати, і в тому числі, що стосується українських надр. Це буде окрема ситуація. Коли забрали усе, що можна забрати, жодної копійки не сплачучи до бюджету. Закінчилися ті часи... У Києві ті часи закінчилися. В Китайгороді - тривають.

ВІД РЕДАКЦІЇ: «Фермер Придніпров'я» підтримує справедливую боротьбу жителів Китайгородської ОТГ проти незаконних піщаних кар'єрів, і направить звернення з цією статтею обласним державним та правоохоронним установам для запобігання екологічної катастрофи.

Екологічна катастрофа

На фото: техніка ТОВ «Автомагістраль-Південь» у Свинячому; сходка в урочищі 4 лютого

НАСІННЯ: важливо не помилитися з вибором!

Хороше насіння – запорука відмінного врожаю. Тому важливо не помилитися з вибором. Ось які помилки ми робимо..

ВІДМОВА ВІД ПРОСТИХ ПАКЕТИКІВ

Яскраві фотографії привертають увагу. Тим часом насіння в простих пакетиках коштує дешевше і часто краще сходить. Платіть за насіння, а не за упаковку.

ЗАЙВА ЕКОНОМІЯ

Прості пакетики коштують дешевше, але не захоплюйтеся – насіння з найдешевших може не зійти. Краще вибрати середній сегмент, а також частину купити в красивій упаковці. Скупий платить двічі.

ВИБІР НАСІННЯ ПО КАРТИНКАХ НА УПАКОВКАХ

«Пригадується мені, насіння Пінкі Леді я взяв завдяки назві. На упаковці було фото сіруватого помідора. В результаті вирости красені малинового кольору вагою 150-200 г. На жаль, зазвичай, усе буває навпаки, на упаковці – красені, а те, що виростає з насіння – коструbate та криве. Щоб не потрапити в халепу, читайте, що написано на упаковці. Ця інформація підкаже, підходить для вас цей сорт чи ні», – радить досвідчений городник.

ВІДМОВА ВІД ПОКУПКИ ДРАЖОВАНОГО НАСІННЯ

Так, воно коштує дорожче, але воно того варте. Таке насіння краще сходить, захищене від шкідників і хвороб, містить живлення для початкового росту. Дражоване насіння сіють сухим у вологий ґрунт.

Вирощування помідорів за методом Маслова: переваги і недоліки

У чому секрет даного методу вирощування томатів. Насправді в природі існує два методи посадки томатів від Ігоря Маслова, які дещо розрізняються між собою, але будуються на одній природній здатності помідорів утворювати коріння скрізь і при будь-яких умовах.

Отже, як вже було сказано вище, існує два методи. У чому їх суть?

Перший метод Маслова з вирощування томатів без використання пасинків

Насправді багато хто зі звичайних городників фактично користуються першим методом Маслова під час посадки розсади в ґрунт і теплиці. Полягає він в похилій, траншейній посадці саджанців помідор. При цьому способі під посадку розсади помідор роблять не яму, а невелику траншею, глибиною 10 см. У неї укладається стебло томата (2/3 загальної довжини стебла) з видаленим листям і присипається ґрунтом. Кінчик, що залишився на поверхні, піднімають і під'язують до кілочка. Ви теж, швидше за все, дієте схожим чином. Особливо, якщо розсада переросла. В цьому випадку немає нічого кращого, як з довгого перерослого стебла сформувати хорошу кореневу систему. Адже томати дають коріння практично звідки завгодно, на цій темі, до речі, буде урешті і китайський спосіб вирощування розсади томатів!

Отже, залишається зробити ще два доповнення по Маслову:
1. Розсада не повинна бути переросла, вона повинна бути міцною і достатньою кількістю листків (до висадки звичайно). Тому її сіють рано і використовують досвічування і підгодівлі.
2. Розсаду бажано укладати у напрямку з півдня на північ (на півдні коріння, на півночі голова). Так розсада швидше підніметься.

Другий метод Маслова по вирощуванню помідорів з укоріненням пасинків

Другий спосіб – це спосіб, як з одного куща виростити ліс томатів. Також, як і в першому випадку, розсаду помідорів сіють рано, вирощують з досвічуванням і підгодівлею. Садять томат також як при першому варіанті, але далі процес трохи ускладнюють. Перші 2 пасинки не видаляють, а чекають, коли вони підростуть до такої довжини, щоб їх можна було укласти поруч з кущем і прикопати на 2/3 довжини. Таким чином замість 1 томата, ви отримуйте три, хоча звичайно, по факту, це буде швидше, як два повноцінних помідора.

Особливості методу Маслова

Працювати можна тільки з високорослими, індетермінантними або напівдетермінантними сортами і гібридами.

Урожай буде пізніше, ніж при класичному посіві. Перші кисті врожаю будуть нижчі, ніж при звичайному варіанті.

Плодів буде більше, але вони будуть дрібніші і, можливо, з менш яскравим і насиченим смаком.

Плодів буде більше, але займана кущем площа теж зростає, так що приблизно «баш на баш».

Отже, що ми маємо на виході:

Метод цікавий, особливо, якщо у вас мало розсади, якщо ви хочете розмножити якийсь дуже цікавий сорт і отримати з нього урожай, і вам хочеться здивувати сусідів і друзів незвичайними томатами: вони будуть нижчі, ніж звичайні, але цвісти і плодоносити будуть рясніше.

Правда, ваші втрати будуть в часі отримання врожаю – він буде пізніше, і можливо, смак буде дещо біднішим оригіналу.

Здоровенькі були!

Мандарини – користь чи шкода організму

Мандарин – найпопулярніший зимовий цитрусовий фрукт. Багато людей полюблиють його не лише за приємний солодкий смак і чарівний аромат, але й за його корисні властивості. На цьому ми зупинимося більш детально

Багате сортове розмаїття

Сьогодні на прилавках магазинів можна зустріти величезне розмаїття сортів і гібридів мандаринів, починаючи від класичних – абхазьких – і закінчуючи танжеринами та клементинами.

Можливо, деякі з них ви вже спробували на смак і зараз зрозумієте, про що йде мова. Так, наприклад, танжерини мають більш червонувато-помаранчеву шкірку. Таку незвичайну назву вони отримали завдяки назві своєї батьківщини, де ростуть – у Танжері (Марокко).

Клементини – це, мабуть, одні з найменших сортів мандаринів. У них глянцева шкірка більш глибокого помаранчевого кольору і невелика кількість кісточок. Вважається, що вони є гібридом мандаринів і солодких апельсинів. Не вдаючись у подробиці сортових особливостей, зупинимося на корисних властивостях мандаринів.

Харчова цінність

Цей цитрусовий фрукт містить у своєму складі велику кількість поживних речовин. Лише у одному мандарині (88 г) міститься:

калорії – 47 ккал;
вітамін С – 68 % від рекомендованої добової норми споживання (РДНС);
клітковина – 2 г;
магній – 2,5 % від РДНС;
калій – 3 % від РДНС;
мідь – 4 % від РДНС;
залізо – близько 1 % від РДНС;
жир – 0,3 г;
білок – 0,7 г;
вуглеводи – 12 г.

Вітамін С, що міститься у мандаринах, позитивно позначається на імунитеті, ефективний у боротьбі з застудними захворюваннями і важливий для здоров'я шкіри та загоєння ран.

Обласна щотижнева газета
«ФЕРМЕР ПРИДНІПРОВ'Я»
Свідоцтво про реєстрацію ДП 2161-899Р від 23.02.2017 р.
ЗАСНОВНИК ТА ВИДАВЕЦЬ
ТОВ «Редакція газети «Фермер Придніпров'я»
Голова редакційної ради
Анатолій ГАЙВОРОНСЬКИЙ
Головний редактор Лариса ШАРА

49000, м. Дніпро, вул. Воскресенська, 41, оф.109
786-02-21, 098-183-00-18, 050-968-64-84
e-mail:farmer.gazeta@gmail.com
www.farmer.dp.ua
www.facebook.com/farmer.dp.ua
Друк - ТОВ «Типографія 24», м. Херсон,
вул. Мостова, 19А, тел. (0552) 46-90-85
Обсяг 2 друк. арк. Друк офсетний.
Зам. № 2183902Тираж 10385.

Редакція не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Гонорар сплачується тільки за замовлені матеріали.
©Під цим знаком матеріал опубліковано на комерційній основі.
Відповідальність за зміст реклами несуть рекламодавці.
Посилання при передруку на «Фермер Придніпров'я» обов'язкове.
Газета за посиланням використовує повідомлення інформаційних порталів.
ЙОформлення передплати та доставку газети здійснює
Дніпропетровська філія ПАТ «Укрпошта».
Передплатний індекс 60092

Електронна версія газети: www.farmer.dp.ua

www.facebook.com/farmer.dp.ua

Що розкидали, те й збиратимемо

В області стартує програма зі збору радіоактивних предметів

Для українців радіація – це вже щось своє, майже як борщ, завжди є. Ми на генному рівні всотали розмови про неї, вона зрушила тектонічні процеси у колишньому союзі після аварії на Чорнобильській АЕС і по тихому доклала енергії, аби союз вмер. Техногенна радіація в Зоні відчуження, це те, що з нашою країною залишиться на тисячу років. Але з нами поруч інша техногенна радіація, яка випромінюється приладами, пристроями з вмістом радіоактивних елементів. І вони можуть виявитися зовсім поруч. На великі загрози ми швидше реагуємо, на малі менше зважаємо. Та руйнівна сила техногенного опромінення, після локальних інцидентів у бразильській Гоянії, чи нашому Краматорську, давно відома. Тому в Дніпропетровській області, у містах Дніпро, Верхньодніпровськ, Кам'янське, Марганець, Нікополь, Покров, Жовті Води та Кривий Ріг розпочинається нова фаза проекту з радіаційної обізнаності «КРОК до безпеки» - пілотний збір радіоактивного мотлоху.

ФАХІВЦІ Чорнобильського інституту досліджень і розвитку, разом із компанією «НТ-Інжиніринг», брали участь у багатьох міжнародних проектах. Останні з добре відомих - це ліквідація історичних могильників ядерних відходів на об'єктах міністерства оборони «Вакуленчук» та «Цибулеве». «Ладнаючи спецавтомобіль до відрядження, ми враховуємо всі можливі варіанти. Адже ніхто не знає наперед, що виявимо. Тому основа-основ лабораторії - сучасне вимірювальне обладнання, - каже виконавчий директор Чорнобильського інституту Дмитро Гординський. «У нас з собою будуть пристрої, які дозволять детектувати гамма та бета випромінювання, а також окремий пристрій для нейтронного випромінювання. А головне, те що з нами завжди – це знання та інформація, якою готові щедро ділитися із усіма. Ми не лише досліджуватимемо територію чи предмети, але й далі проведитимемо роз'яснювальну та інформаційну роботу з людьми»

Проект «КРОК до безпеки» 8 місяців вів активну інформаційну кампанію у регіоні. Співпрацював із місцевими органами влади, спеціалістами управлін'я із цивільного захисту населення та експертами, багато взаємодіяли з громадянами через соціальну рекламу у ЗМІ. Головна мета - сформувати правильну і безпечну модель поведінки при виявленні джерел, а також донести, що добровільне повідомлення про наявність радіоактивних матеріалів чи предметів не карається законом. А з державними органами влади комунікація стосувалася реагування на виявлення ДІВ, процедур та міжвідомчої взаємодії. Про радіаційну безпеку в нашій країні ніколи не говорили з людьми. Всі ніби й розуміють шкідливість техногенного випромінювання, та ніхто не пояснював, що це проблема не тільки наслідків аварій на атомних станціях, це ще й втрата контролю над джерелами на початку буремних 90-х, поширення технологій із використанням радіоактивних елементів.

«Мало просто розповісти про проблему. Потрібно на практиці показати, як її вирішити, - каже керівник проекту «КРОК до безпеки» Олена Сальник. «Ми провели велику інформаційну та підготовчу роботу. Тепер готові до виконання ще одного важливого завдання кампанії – пілотного збору джерел іонізуючого випромінювання. До наших спеціалістів можуть звертатися всі, хто має підозру на володіння ДІВ. Якщо вона вмотивована, лабораторія виїде на місце і проведе дослідження безкоштовно. Варто розуміти, ми самі не ліквідуємо загрози, ми їх тільки виявляємо. Для ліквідації задіється спеціальний протокол реагування від державних органів влади, ДСНС, Поліції та спецпідприємств, які мають ліцензії на поводження із радіоактивними відходами»

Впровадження проекту на Дніпропетровщині, в першу чергу, оцінили рятувальники. У обласному управлінні ДСНС вважають, що інформаційна кампанія позитивно вплине на рівень безпеки життєдіяльності

та обізнаності населення щодо правил радіаційної безпеки та поводження з ДІВ. За статистикою, радіоактивні джерела найчастіше виявляються на приватних підприємствах, які працюють з металобрухтом. Вже цього року їх двічі знаходили, і рятувальників задіявали у складі спеціальної комісії для ліквідації небезпечних знахідок. Кількість втрачених джерел іонізуючого випромінювання, які «гуляють» поруч б достеменно не відома. Та не тільки вони можуть становити загрозу для людей і довкілля.

«У нашій області є своя уранова столиця – Жовті Води, а ще маємо хвостосховище у Кам'янському і могильник у Дніпровському районі. У нас потужна промислова база, а колись була ще й військово-оборонна. Тому у людей на руках могло лишитися багато радіоактивних «сувенірів» - коментує ініціативу з пілотного збору міжнародний аналітик Станіслав Жолудев. «Просто не всі розуміли, наскільки це небезпечно. Важливо, щоб кампанія зі збору радіоактивних предметів реалізувалась у області. Це допоможе покращити екологію та безпеку в регіоні, - додає експерт. А безпека нині коштує дуже дорого. Тим більше, що після закінчення проекту з людьми залишиться головне – це знання. Правильна утилізація радіоактивних відходів та джерел іонізуючого випромінювання - то ще й економія грошей на ліквідації наслідків від несанкціонованого поводження з ними.

Представники проекту «КРОК до безпеки» та Громадської спілки Чорнобильський інститут досліджень і розвитку узгодили свою діяльність із ДСНС, Поліцією, обласним та міськими управліннями цивільного захисту населення. Адже в разі виявлення небезпечних предметів, вони будуть задіяні для організації ліквідації радіоактивних предметів. І тут ніякої самодіяльності бути не може, все регламентовано і жорстко контролюється державними органами. Заступник директора державного спеціалізованого підприємства «Об'єднання «Радон» Юлія Гонтар заявила, що Дніпровська філія їхнього підприємства активно співпрацювала під час інформаційної кампанії із проектом «Крок до безпеки» і на фінальному етапі її фахівці готові підключатися до ліквідації виявлених під час пілотного збору радіоактивних відходів.

«Спільними зусиллями ми зможемо ідентифікувати знахідки, визначити їхні радіоактивні параметри і якщо державна комісія, яка збирається по кожному випадку виявлення нам дасть вказівку – ми пакуємо їх у спеціальні контейнери та транспортуємо для надійного захоронення. У нас для цього є і відповідний транспорт і висококваліфіковані фахівці» - заявив начальник служби радіаційної безпеки Дніпровської філії ДСП «Об'єднання «Радон» Алім Галушка.

Протягом місяця спеціальна дослідницька лабораторія проекту «КРОК до безпеки» з'являтиметься у містах області. Графік її пересування та локації базування можна дізнаватися на сайті проекту <https://krok.uatom.org>, на ФБ сторінці проекту або за номером гарячої лінії 0800214161. Експерти й далі поширюватимуть інформаційні матеріали та проводитимуть індивідуальні консультації громадян. Також виконуватимуть заявки на дослідження майна та територій. Кожне джерело, яке вдасться знайти і надійно захоронити – це маленька перемога над великою небезпекою.

РАДІОКТИВНІ ПРЕДМЕТИ ТАЯТЬ В СОБІ ПРЯМУ ЗАГРОЗУ ЖИТТЮ.